

FILMOWY

ILUSTROWANY TYGODNIK DLA WSZYSTKICH

pod redakcją JERZEGO BRAUNA

ROK II.

WARSZAWA, NIEDZIELA DNIA 23 MARCA 1930 R.

NR. 12

Z teatru żołnierskiego na srebrny ekran

Sportowiec, artysta i medyk w jednej osobie.

Tadeusz Wesołowski mówi o swej karierze

Dziwne są koleje życia naszych artystów. Stefan Jaracz np. zanim został tem, czem jest obecnie, pracował w dzienniku, jako korektor „od siedmiu boleści”....

Tadeusz Wesołowski, który wstępnym bojem podbił serca publiczności, był przedewszystkiem 100% sportowcem.

— Grałem w futbol, biegalem, uprawialem lekką atletykę, pływałem i t. p. Moim bożyszczem był Dempsey, a jedyką troską „forma”, t. j. rezultaty, jakie osiągałem. Miałem jednak zamiłowanie do sceny. Uczęszczałem wprawdzie na wydział medyczny Uniwersytetu Krakowskiego, ale „duszą i ciałem” należałem do sportu i teatru.

— A cóż to był za teatr?

— Bardzo prymitywny teatrzyk dla żołnierzy, którego przedstawienia organizowałem w porozumieniu z Y. M. C. A. Piękne to były czasy.... Grało się na scenie w jakiejś szopie (ściśle mówiąc, w stajni), ale jakaż wielka satysfakcja! Czułem przecież, że ten teatr ma rację bytu, rozwija i daje rozrywkę zamkniętym w czterech ścianach koszar żołnierzom.

„Kościuszkę pod Racławicami” wykonywał wielki zespół (Żołnierze i podoficerowie sami grali) Ba! Samych statystów było 250.

— A później?

— Porwał mnie teatr „Bagatela”. Wir pracy nowej, nieznaney. Opracowanie sztuk b. systematyczne i „teatralne”. Dyrektorem teatru był poseł

Marjan Dąbrowski, redaktor „Il. Kurjera Codziennego”, zaś reżyserem już nieżyjący Jan Nowacki.

Występowałem w sztuce Ritnera „W małym domku”, oraz w „Moralności pani Dulskiej” w roli Zbyszka, tego Zbyszka, którego w 10 lat później przyszło mi kreować na ekranie.

— Jak właściwie rozpoczęła się pańska praca filmowa?

— Oto w roku 1925 zaangażował mnie do teatru Polskiego dyr. Szyfman. Odniosłem na scenie warszawskiej kilka sukcesów, (m. in. w „Brodway’u), które zwróciły na mnie uwagę reżyserów filmowych. Zaczęło się od drobnego epizodu, („W lasach polskich), później powierzono mi główną rolę w „Grzesznej miłości” obok Jadwigi Smosarskiej.

— I...?

— Przyznam się Panu szczerze: rola mi nie odpowiadała. Musiałem grać bohaterskiego amanta, a ja uważam siebie raczej za....

— Amanta salonowego. Stuszenie. W takich rolach najlepiej pan wygląda. Rozumiem wobec tego, jak świetnie czuje się pan w Zbyszku z „Moralności pani Dulskiej”....

— Tak i mam nadzieję, że tej roli „nie położyłem”. Zbyszka grałem jeszcze w teatrze, wychowałem się wogóle na „Dulszczynie” i rozumiem tę atmosferę. Ale filmowa interpretacja będzie zupełnie inna, odrębna,

ale czy znajdzie uznanie widza?

— Napewno. Wiemy przecież, ile pracy i serca włożył Pan w tę rolę. A jakie są pańskie zamiary na przyszłość?

— Chciałbym grać w filmach stale, ale wiem, że produkcji systematycznej niema u nas.

A propos. Dlaczego rząd dotychczas nie zainteresował się kinematografią polską. Dlaczego we Włoszech znaleziono pieniądze, nawet mała Czechosłowacja zdobyła się na wysiłek i subsyduje film historyczno - propagandowy — a nas na to nie stać? Dlaczego?

— Dlaczego??...

JERZY MARR

gra w sensacyjnym polsko-niemieckim filmie „Pod słońcem Zakopanego”

(Telefonem od wł. korespondenta).

W poprzednim numerze „Kurjera Filmowego” podaliśmy sensacyjną wiadomość o wyjeździe ekspedycji filmu dźwiękowego „Sybir” (reż. H. Szaro; scen. A. Sterna na tle powieści W. Sieroszewskiego) w głąb puszczy Białowieskiej. Obecnie otrzymujemy nową, równie sensacyjną informację.

Oto nowopowstała wytwórnia „Dwor-film” (50% kapitału polskiego — 50% niemieckiego) przystąpiła do realizacji filmu sensacyjno - sportowego p.

t. „Pod słońcem Zakopanego”.

Reżyserem i odtwórcą głównej roli jest Dominico Bambino, w zespole zaś figurują mało znane w kinematografii nazwiska — cyrkowców i sportowców. Są to pp.: Juge Frank, Olga Obarska (Polska!), Ewa Simon, Dominico Bambino, A. Wartau, Rossi oraz operatorzy Giorranni Vitrotti i Farkasch (ci ostatni znani są ze swoich prac: „Mocny człowiek”, „Moralność pani Dulskiej” i „Kult ciała”).

Jak widać film ten jest więcej niemiecki, niż polski....

Z naszych artystów gra w obrazie powyższym jedną z ról głównych

Jerzy Marr,

kierownikiem zaś artystycznym jest reż. Józef Lejtes.

Obecnie ekspedycja filmu przebywa w Zakopanem, gdzie „nakręcane” będą zdjęcia „pleinerowe” (wiatr halny, lawina i t. p.). Wśród ekspedycji znajdują się również członkowie Tow. Tatrzańskiego. Zdjęcia atelierowe (wnętrza) dokonane zostaną w Berlinie. W najbliższym czasie podamy fotosy z najnowszego filmu mieszanej produkcji.

Chora Jaga Boryta wyjechała na Sycylję

Młodzianka i doskonale zapowiadająca się artystka dramatyczna Jaga Boryta (grała w filmach: „Przedwiośnie” i „Pod banderą miłości”) ciężko zachorowała na płuca.

Lekarze polecieli natychmiastowy wyjazd i zmianę klimatu. Jaga Boryta wyjechała na Sycylję, gdzie przebywać będzie aż do końca kwietnia. Jak wiadomo brat Boryty, Zbyszko Sawan prawdopodobnie w tym samym czasie spędzać będzie wraz z małżonką Marysią Malicką czas urlopu na Korsyce.

Piękna Betty Ammann w świetnym filmie „Biały szatan” (Hadzi - Murat), który otworzy sezon dźwiękowy w kinie „Filharmonja”. (Fot. „Warszawska”).

Historyczny moment w kinematografii polskiej

Dwa „nieme kina” zostaną w stolicy i to nie na długo

Już dawno, bo jeszcze w październiku, kiedy mało kto zdawał sobie sprawę z grożącego naszej kinematografii niebezpieczeństwa, przepowiadaliśmy, że z błyskawiczną szybkością odbędzie się inwazja filmów dźwiękowych. Wystarczyło, aby w pierwszym kinie dźwiękowym stolicy „Splendid”, „Śpiewający błazen” odniósł poważny sukces, aby i inne kina poszły

jego śladami.

Wkrótce potem zainstalowały aparaty kina: „Tęcza”, „Światowid”, „Atlantic” i „Palace”. W ubiegłym tygodniu odbył się pokaz aparatów „Gaumont”, które zainstalowano w kinie „Pan”. Kino „Filharmonja” zakupiło już aparat firmy „Pacent”, aby otworzyć sezon „dźwiękowy” pięknym filmem z Betty Ammann i Iwanem Mozzuchinem p. t. „Biały szatan”. Kino „Casino” wyświetlać będzie — jak wiadomo — pierwszy polski obraz dźwiękowy „Moralność pani Dulskiej”. Na dźwiękowe zamienia się również dotąd nieme ekrany „Apollo”, „Colosseum” i „Wodewil”. Narazie więc w stolicy zostaną 2 nieme kina: Stylowy i Capitol — i to nie na długo. Na prowincji sytuacja wygląda tak samo. Nawet mniejsze miasta (np. Białyсток) instalują drogi aparat „Western - Electric”.

Jak widać

historyczna przemiana

dokonała się u nas niezwykle szybko i... cicho. W Niemczech toczyła się zażarta walka o patenty, (zorientowano się w sytuacji i chciano sprzedawać własne aparaty),

we Włoszech zabroniono

wprost sprowadzać filmy mówiące, u nas zaś obeszło się bez głośniejszych protestów i walki. Nie organizowano samoobrony. Ktoś gdzieś coś mówił o jakimś polskim wynalazku, (Rogozńskiego?), ale sprawa utknęła na martwym punkcie: nie poparł go kapitał, nie zaopekowały się sfery miarodajne. Skończyło się, jak zwykle na kilku artykułach w prasie i... zapadła

grobowo cisza.

Kto zyskał na tej „historycznej zmianie”? Zarobili, jak zwykle, Amerykanie. Zreorganizowali przemysł filmowy, narzucili swoje aparaty i filmy —

wywieźli pieniądze.

Ba! Ale ten proces się nie skończył. Teraz dopiero pokazują Yankesi do jakiego stopnia jesteście od nich zależni. Każą nam grać i śpiewać, jak i co tylko będą chcieli.

Jedynym wyjściem z sytuacji jest

poliska produkcja dźwiękowa.

Czy rozwinię się? Zależy to w pierwszym rzędzie od tego, czy istnieją techniczne możliwości realizacji „dźwiękowców”.

Najbliższa przyszłość i na to da odpowiedź.

Wkrótce już przedstawi nam „Syrena - Record” swą pierwszą pracę: „Moralność pani Dulskiej”.

A więc czekajmy! O ile czekać potrafimy...

Na szanach opinii publicznej

Czytelnicy mają głos!

Co się dzieje z Sessue Hayakawą?

Moim najulubieńszym artystą jest japoński „gwiazdor” — Sessue Hayakawa. Jeszcze dziś pamiętam każdą scenkę z jego genialnej kreacji w „Bitwie pod Czuszimą”, albo w obrazie „Zabiłem”. Od tego czasu minęło kilka lat i ani jednego filmu z tym świetnym artystą nie wyświetlano w Warszawie.

Co się dzieje z Hayakawą? Czy gra jeszcze? A jeżeli gra to dlaczego, na miły Bóg, nie sprowadzają nasze kinoteatry jego filmów?

Przecież ten aktor ma dziesiątki tysięcy wielbicieli, no i bezwzględnie, zwolenników. Sama gotowabym kupić kilka naciętych biletów na nowy obraz z Hayakawą, byleby go tylko zobaczyć.

A może genialny Japończyk gra w filmach dźwiękowych i mówionych? Boże, co dałabym zato, aby móc usłyszeć głos Hayakawy zapewne równie interesujący, piękny i dziwny, jak jego cudowna postać i tajemnicze spojrzenie?

...Więc muszę za pośrednictwem redakcji „Kurjera Filmowego” skierować pod adresem naszych biur i kin zapytanie: „Czy istnieją filmy z Sessue

Wielki bal filmowy. Ścisł, gwar. Jazzband. Oszałamiające toalety, zabójcze dekolty.

NA SCHODACH.

— Przypominam ci raz jeszcze, że jak mnie nie przedstawił reżyserowi, wyrwę ci wszystkie włosy z głowy.

— Ależ, żonuś, słowo honoru daję, że nie znam żadnego.

— No, to poznaj. Postaw mu wódkę i przyprowadź do mego stolika.

— Ależ on ma sto takich jak ty.

— To będzie miał jeszcze jedną.

— Taki reżyser na wódkę nie poleciał. Ma grubą forszę.

— Poleciał za to na mnie. U-

myslnie wdziałam taki dekolt. Popatrz, nie mam prawie nic z tyłu.

— Z tyłu nie ważne. Grunt twarz fotogeniczna.

— Już ja mu się wydam fotogeniczna.

— Zarozumiała. Ani myślę robić z siebie warjata. Nie szukam reżysera.

— To ci wstawię taki rachunek przy stoliku, że wyjdiesz goły.

— Żono, miej litość!...

W HALLU:

— O, patrz, Lili. Tu idzie gwiazda.

— Która?

— Ta w zielonej. Ira Gawi.

— Zwarjowałaś. Zupełnie inaczej wygląda. Ira Gawi, to ta z pomponikiem na grzbiecie.

— Obie jesteście ignorantki. Ta z pomponikiem, to zwykła maszynistka z banku. Znam ją.

INNA GRUPA:

— Chodźcie. Podobno w bocznej sali stoi George O-marr!

— Byłam tam już. Tam jest tylko Harry Tweet.

— Ten wysoki blondyn? Nie ma go na balu.

— Widziałam go na pewno. Mignął mi się koło bufetu. Szedł z Nurą Mij.

— Przesąd. Nura Mij jest dziś na balu w kasynie oficerskim. Znam ją dobrze. Ona jest blondynka.

— Ja ją też znam. Ona jest brunetka.

— Błaga!

— Wypraszam sobie!

— Nie kłóćcie się. Niech będzie utleniona szatynka.

INNA GRUPA:

— Poznałam Mietę Cibullo. Miła dziewczyna.

— To nie dziewczyna, to chłopak. O, tam tańczy.

— Więc to jest Cibullo! Więc oszukano mnie! A postawiłem temu gościowi trzy wódki, żeby mnie poznał z tą damą. Sławna to gwiazda mówił; — ta Mieta Cibullo.

— Nabrał się. Jakis „operator”.

— Popatrzcie. Tam idzie Mary Gorczakow.

— Gdzie, gdzie. Zastaniają mi.

— To odepchnij.

— Nie pchaj się pan. Nastąpił pan tej pani na pantofel.

— To niech się nie gapł. Po co przyszła na bal filmowy?

— Panie, hamuj się! To pani Mary Gorczakow.

— Ach, proszę wybaczyć. Mówiono mi, że Mary Gorczakow to ta ze złotą wypustką.

INSPICJENT BALU DO OPERATORA:

— Na miły Bóg, co pan robi! Kazałem panu nakręcić panią Jagę Rarytas, a pan tu kręci jakąś...

— O, ja nie jestem „jakaś”. Cóż za bezczelność!

— Jakaś inną — chciałem po wiedzieć. Czy pani jest gwiazdą filmową. Jagą Rarytas?

— Chwilowo nie.

— To czemu pani się kazała nakręcić?

— Ja kazałam? On sam kręcił.

— Pytaj się pan, kogo kręcisz, do diabła.

PAN I PANI:

— Czy pani staje do konkursu fotogeniczności?

— Nie. Artystki nie wchodzi w grę.

— Ach, pani jest artystką filmową. A więc zna się pani na obiektywie?

— W zupełności.

— Czy obiektyw to aparat filmowy?

— Nie, to nazwisko reżysera.

— Jest taki?

— Ależ, Bubu Obiektyw, słodki chłopiec. Pan go nie zna?

— Czy często bywa pani w atelier?

— Nie. Nie mogę. Wszyscy tam leżą na mnie. Wogóle z tą popularnością... Wszędzie trzeba uważać na swoje prestiges. Ot, na przykład teraz. Nie mogę czarnej kawy — rauszę mię szampana.

— Ależ bardzo proszę. Kelner szampana!

W KĄCIKU SALI:

— Aj, panno Izis. Jaki ja wniebopowzięty.

— Dlaczego, się pytam?

— Patrzę w lewo: gwiazda; patrzę w prawo: gwiazda; ocieram się o kobitę: gwiazda; poslizguję się na cudze plecy: gwiazda. Tu można dostać zawrotu głowy z zachytu.

— Pan jest entuzjastyczny! Dżentelmen się nie przejmuję. Zachowaj się pan na chłodno.

Tak. Kłaniaj się pan... Czy zaataczymy?... Grają „tango di Citroen”. Jak pięknie...

wszyscy mogą być zbrodniarzami.

— Pan przesadza. Zbrodni dotychczasowych dokonano z łatwością, ponieważ nie wdziliśmy na kogo los padnie.

— Ładny los — westchnął łysy.

— W tym wypadku ów „demon śmierci” zaryzykował szantaż w wielkim stylu. Wyzwał nas do walki zbyt cynicznie i tym razem nie obliczył się z siłami. Sądzę, że panowie nie macie zamiaru ofiarować mu w prezencie tych 10 milionów złotych.

— Gdyby szło o 10.000 — rzekł łysy płacząco — nie zadowolę się tym łajdakiem, ale 10 milionów. Pieniądze obywateli? Przenigdy! W żadnym wypadku!

— Musicie zgodzić się na to, co proponuję. A zresztą wezwę na naradę ludzi, którzy od początku śledzą tę sprawę. Polegam tu szczególnie na zdaniu detektywa Flinka...

W pół godziny później komisarz M. i detektyw, znaleźli się w gabinecie naczelnika policji. (C. d. n.)

RYSZARD ORWID.

22

DEMON ŚMIERCI

Ciąg dalszy.

— Podziwiam twą bystrość i domyślność — rzekł profesor Yale.

— Zorientowałem się odrazu, że ktoś jest w pokoju. Rzecz zrozumiała, że ten ktoś musiał się w jakiś sposób wydostać z laboratorium. Stwierdziłem, kto to był uważałem za jeszcze ważniejsze dla mnie, niż dla ciebie, bo w razie „wsypy” zagraża mi większe niebezpieczeństwo. Gdy jednak zbiegłem na dół, nie zobaczyłem nikogo... Spóźniłem się... Ubrałem się w bluzę ogrodnika wiszącą na płocie i czekałem przez dłuższą chwilę...

— I zobaczyłeś mnie.

— Tak. Byłem ciekawy, czy zawiadomisz mnie o swem odkryciu. Niestety, nie uczyniłeś tego...

— Byłem zajęty pracą. Nie miałem czasu na głupstwa, gdy

szło o pośpiech w najważniejszej sprawie.

— Dość już. Nie mówmy o tem. Istotnie, czas nagli. Flaszeczka jest już pusta, a sytuacja nasza stała się tak trudna, że lada dzień przyjdzie nam uciekać z Warszawy. Postanowiłem dziś jeszcze wysłać list do Banku Narodowego.

— Ryzykujesz. Nie mam jeszcze płynu.

— Musisz go mieć w ciągu trzech dni najdalej. Dziś mamy piątek. Naznaczę termin na poniedziałek. Trzeba wykorzystać nastroj popłochu, jaki ogarnął miasto.

— Policja wyteży wszystkie siły, by nas schwycić.

— Oczywiście. Stawiamy na jedną kartę. Ale ta karta warta jest dziesięć milionów złotych. Takiej sumy zażadam od dyrektora Banku Narodowego.

— Sądziś, że się ulekną?

— Mam nadzieję.

— A jeżeli do poniedziałku nie dostarczą ci płynu?

— Obejdziemy się i bez tego. Najważniejsze, jaki efekt wywoła nasza groźba. Dyrektorowie Banku nie wiedzą o naszym kłopotcie. Uwierzą, że grozi im śmierć, gdy nie spełnią naszego żądania.

W sobotę o 12-ej w południe dwaj elegancy, starsi panowie zjawili się w dyrekcji policji. Wyglądali na silnie zdenerwowanych. Szczególnie grubszy z nich dwu, łysy mężczyzna z uczernionymi wąsikami, był bladej z wewnętrznego podniecenia.

Naczelnik policji śledczej przyjął ich natychmiast, gdy tylko posłali mu swe bilety.

— Rzecz jest niezwykle poważna — zaczął łysy głosem zdławionym. — Zechciej pan, panie naczelniku przeczytać ten list...

List był krótki, ale dobitny i brzmiał następująco:

Do Dyrekcji Banku Narodowego,

W poniedziałek dn... o godz. 5-ej popoł. zechcą panowie przewieźć 10 milionów złotych w dwu skrzynkach do willi „zmarłej” tancerki Izoldy M. i złożyć je w pokoju na piętrze, po lewej ręce od schodów. Nie radzę zawiadamiać policji. W razie niewypełnienia tego żądania poniesiecie śmierć natychmiastową. Zginiecie tak, jak profesor Żarski i inni.

Demon Śmierci.

Naczelnik policji śledczej po przeczytaniu tego listu zamyślił się głęboko.

— To nie żarty — mruknął wreszcie. — Ci łotrzy zdolni są do wszystkiego.

— Co mamy czynić? — zapytali bankierzy jednocześnie.

— Rzecz wymaga zastanowienia. Najprostszym byłoby zlekceważyć tę groźbę. Damy panom osłonę policyjną i postaramy się, by nikt obcy nie mógł się do was zbliżyć.

Łysy otarł pot z czoła.

— To na nic — krzyknął. — Każdy z moich urzędników może być narzędziem tego demona. Woźny w biurze, sekretarka, nawet pański policjant.

„Świat jest piękny”

mówi „wielki Doug”

Douglas Fairbanks o swoim ostatnim filmie

„Żelazna maska” — oto jest ostatni film „wielkiego Douga”. Wiadomo, że Fairbanks daje światu corocznie tylko jeden film.

Douglas Fairbanks

Musi to być jednak wspaniały film, skoro składają się nań całoroczne wysiłki tego artysty. W tym filmie — mówi Fairbanks — dałem, to co miałem najlepszego; i, jeżeli jakkolwiek mój film będzie przez pewien czas niezapomniany — to będzie nim właśnie ten film.

Ten film pokazuje nie tylko aktora, jeźdźcę albo fехmistrza i tyle innych umiejętności, które mi być może, się szczytę, ale wskazuje mój stosunek do świata i do ludzkości.

Świat jest piękny i żyć jest dobrze, a z wszystkimi przeciwnościami losu pogodzić nas może jedna kropelka humoru — oto jest mój światopogląd

i ten to światopogląd chciałem wyrazić w moim nowym filmie”.

NAJLEPSZY SPOSÓB REKLAMY Gorąca miłość z... „efektami”

Jak Clara Bow budzi zainteresowanie tłumów

Donosiliśmy już o zamierzonym małżeństwie Clary Bow z Harrym Richmanem. Terminu ślubu jeszcze nie wyznaczono, ale prasa zainteresowana w reklamowaniu Richmana trzyma uwagę czytelników w napięciu.

Koniec zeszłego roku przyniósł niespodziewaną wiadomość o usiłowaniu samobójstwa Clary Bow. Powód: Harry Richman nie chciał podobno poprowadzić do ołtarza swej narzeczonej. Ale to zostało odwołane.

My ze swej strony wiemy, że w kontrakcie Clary Bow z wytwórnią, który ważny będzie jeszcze parę miesięcy, jest pewna mała klauzula, zabraniająca zawierania małżeństwa w terminie określonym.

Wytwórnia Paramount, która zresztą ma zamiar odnowić kontrakt z Clary, niezbyt jest zachwycona rozgłosem, jakiego nabrała sprawa tego małżeństwa. Dyrektorzy kin w Nowym Jorku twierdzą, że o ile Richman robi sobie w ten spo-

sób reklamę, o tyle Clara Bow ryzykuje, że wiele na tem straci.

Harry jest średniego wzrostu. Jest blady; zdaje się, że nocne kabarety Broadwayu przyczyniły się do tego... Jego ciemne włosy są zrecznie zaczesane na prawą skroń, aby pokryć „początkującą” łysinę. W smockingu świetnie się prezentuje na scenie. Lekko upudrowany, prezentujący co wieczór swój piękny profil, wygląda na dwadzieścia pięć lat, kiedy śpiewa:

C'est moi, le beau de Clara Bow...

Ten donżuan (powiedzmy między nami, mocno już dojrzały donżuan — bo Harry dawno już przekroczył granice młodości) wart jest, aby go choć raz w życiu zobaczyć.

Dworzec Centralny. Godzina 10-ta. Idealna godzina dla gratisowego przedstawienia. Więcej niż 3000 ciekawych zalega peron.

Richman zjawia się 20 minut przed 10-tą. Wychodzi ze swego nowego auta; marka zagraniczna, cena 10.000 dolarów.

Z początku nikt nie zwraca na niego uwagi.

— Gdzie jest moja małżonka? — wykrzykuje i ściąga uwagę wszystkich obecnych.

— Moja małżonka, gdzie jest moja małżonka? — powtarza głośno, coraz głośniejszą i przeciwną się przez tłum gestykułując mocno, w swoim futrze z kre-

tów, a zdążający za nim jego przyjaciel i impresario uśmiecha się kącikami ust, myśląc: „Dobrze zrobione”!

Pociąg wjeżdża na dworzec. Dwoje narzeczonych spieszy ku sobie z gwałtowną serdecznością — doskonale zagrana miłość. Clara przywiozła dla Harrygo wspaniałą lalkę — fetyusza; Harry wyznaje, że postanowił ofiarować swojej wybranej bransoletkę, „bagatelkę”, za 120.000 dolarów od Cartier'a, jubilera z Fife Avenue... (najdroższy jubiler w New - Jorku).

Oczywiście ciekawi nadstawiają uszu. Fotografowie nie tracą czasu...

Clara Bow

— Mamy zamiar się pobrać — zwierza się swoim przyjacielom Clara Bow — ale to ma być sekret (!!).

...Najzabawniejsze z całej historii jest to, że zapytywany jubiler Cartier, zapewniał, że nigdy nie było mowy o kupnie jakiegokolwiek bransoletki...

Dwie nowe „gwiazdeczki” ekranu polskiego: Baśka Orwid i Jana Krysta debiutują w filmie lotniczym reż. L. Buczkowskiego „Gwiazdzista eskadra” (Fot. Kliofilm).

U nas inaczej... Dzięki inicjatywie amerykańskiej

NASTAPI OŻYWIENIE PRODUKCJI FRANCUSKIEJ.

Paryż, w marcu. W wywiadzie udzielonym dziennikarzom francuskim dyrektor „Paramountu” zwierzył się ze swych planów na sezon przyszły. Dyr. Robert Kane zapewnił, że na gruncie francuskim zrealizuje amerykańska placówka 10 filmów dźwiękowych z udziałem sił rdzennie francuskich.

Zaangażowani zostali m. in.: słynny aktor teatrów paryskich Sascha Guitry oraz Ywonne Printemps. Bodaj to amerykańska przedsiębiorczość i energja. Załować tylko wypada, że miejscowe przedstawicielstwa amerykańskie w Polsce nie biorą przykładu ze swoich starszych kolegów...

ODPOWIEDZI REDAKCJI

Conrad Veidt, Lwów. Opinowanie o zdolnościach aktorskich Sz. Pana nie do nas należy. Tylko reżyser może Panu powiedzieć, czy ma pan warunki na aktora.

Kamil Olszewski, Lublin. Zamieścimy po dokonaniu pewnych zmian.

Sympatyczny amant salonowy Tadeusz Wesotowski, w roli „bawidamka” i sybaryty Zbyszka, w pierwszym polskim filmie dźwiękowo-mówionym „Moralność pani Dulskiej”, reż. B. Nowolina. Film ten wyświetlany będzie w kinie „Casino” od dn. 27 marca. (Patrz wywiad na str. 1-szej).

KINO „APOLLO” Marszałkowska 108

Wyświetla:

BIAŁE PIEKŁO

Nad program: ciekawe dodatki.

Dźwiękowe Kino „Tęcza” — Przejazd 9

WYŚWIETLA

Kobiety nie do małżeństwa

W rolach głównych

JOAN CRAWFORD i NILS ASTHER

Nad program wspaniałe dodatki

Dela Lipińska, artystka teatrów wiedeńskich, jako Hanka w obrazie dźwiękowym „Moralność pani Dulskiej”. Reż. B. Nowolin. Kierown. artystyczne: B. Land, Partytura: Ludomir Różycki. Zdjęcia „dźwiękowe”; Tow. „Syrena - Record”.

Najaktualniejszy plebiscyt

„Film dźwiękowy, czy niemy”

Kto ma słusznosc??

50 CENNYCH NAGRÓD CZEKA ZWYCIĘZCÓW!

W bieżącym numerze „Kurjera” zamieszczamy dalsze odpowiedzi na naszą ankietę. Czyelnicy! Musicie uważnie przestudować każdą odpowiedź zamieszczoną, aby wziąć udział w wielkim głosowaniu na najtrafniejszą odpowiedź.

Celem ułatwienia sobie zapamiętania, jaki list najbardziej odpowiada poglądom Czytelniczki — wszystkie odpowiedzi ponumerowaliśmy. Wystarczy zapamiętać

numer listu!

Plebiscyt się jednak nie kończy! Dalsze listy wraz z kuponem plebiscytowym nadsyłać należy na adres: red. „Kurjera Filmowego”, Jasna 24.

Oto pytania na które odpowiedzieć należy:

1) Co najbardziej odpowiada twoim wymaganiom artystycznym: film dźwiękowy, mówiący czy niemy.

2) Czy chciałby pan (i) zobaczyć i usłyszeć polski film dźwiękowy.

4) Jakich artystów chciałby pan (i) widzieć w polskim filmie dźwiękowym.

Zaznaczyć tu wypada, iż nie chodzi tu o krótkie odpowiedzi, lecz o b. obszernie.

umotywowanie stanowiska. Po zamieszczeniu wszystkich, wybranych listów, jakie nadejdą w terminie określonym, odbędzie się:

Czytelników na odpowiedzi najlepsze i najtrafniejsze. Odpowiedzi, które uzyskają największą ilość głosów, zostaną nagrodzone. Chcemy bowiem, aby czytelnicy „Kurjera Filmowego” zdecydowali

kto ma słusznosc Redakcja „Kurjera Filmowego” przeznacza

50 cennych nagród dla zwycięzców konkursu.

I nagroda zł. 50

II " " " 25

III i IV " " " 10

V-X " " " 5

X-L półroczna bezpłatna prenumerata „Kurjera Filmowego” lub fotos (rozmiaru 24 x 30) słynnego artysty, lub artystki filmowej.

Każdy pragnący wziąć udział w konkursie załączyć musi do odpowiedzi kupon plebiscytowy, zamieszczony na str. 6-iej „Kurjera Filmowego”.

A więc nie zwlekajcie! Już dziś dajcie odpowiedź!!!

DALSZE ODPOWIEDZI:

Nr. 3

Tylko polski film dźwiękowy

Niech mi wolno będzie przede wszystkim przyklasnąć inicjatywie „Kurjera Filmowego” za ogłoszenie najaktualniejszej z ankiet. Sądzę, że nie jestem pierwszym, który przysłał odpowiedź na ankietę — postaram się zatem streścić moje poglądy.

1-o. Moim wymaganiom artystycznym najbardziej odpowiada film niemy. Jestem zdania, że w dzisiejszych, ciężkich czasach należy piękno łączyć z pożytkiem. Dobry film niemy daje mi nie tylko pewne zadowolenie estetyczne, ale i odprężenie umysłu — tego zaś w żadnym wypadku nie mogę oczekiwać od „mówiącego” obrazu zagranicznego.

2-o. Pomimo to chciałbym zobaczyć i usłyszeć polski film dźwiękowy.

Wszak sił artystycznych w Polsce nie brak...

3-o. Sądzę, że najodpowiedniejszym tematem byłaby dobra rewja „Morskiego Oka” lub „Qui pro Quo” (Nawiasem mówiąc, zaledwie przed kilkoma tygodniami w największym kinoteatrze brzeskim „Tarwera” wyświetlany był film p. t. „Jedna noc w państwie Qui pro Quo”. Jest to film kręcony w warszawskim teatryku „Qui pro Quo”. Bierze w nim udział cały zespół tego przemysłowego teatryku z uroczą Hanką Ordonówną na czele. Ale cóż z tego? Film ten, jest filmem niemym. Widzieliśmy Hankę Ordonówną z listem

w rękę, widzieliśmy, że śpiewa, demyślił się, że śpiewa „List” o czym później głosił napis, ale... nie słyszeliśmy jej głosu. Film ten, jako dźwiękowy mógłby odnieść sukces — jako niemy zaś był „parodią” rewji, z której do dzisiejszego dnia brzeszczanie się śmieją.

4-o. W polskim filmie dźwiękowym chciałbym zobaczyć Rentgena, Krukowskiego, Dymśkę, Ordonkę. W „mówiącym” zaś: Stępczowski, Jaracza, Adwentowicza i Sambońskiego.

Jerzy Szmuc, Brześć Współpracownik „Expressu Poleskiego”.

Nr. 4

„Balladynę” z Batoryką — proponuje Krystyna

Mam wrażenie, że tylko krajowe, polskie filmy dźwiękowe mają przed sobą przyszłość. Filmy mówiące w obcym języku np. angielskim męczą tylko i denerwują widza.

Temat dla polskiego filmu dźwiękowego? Ależ stanowczo „Balladyna”! — Słowackiego.

Ileż tam śpiewu i muzyki! Gra chochlika na flecie, pieśń jego zakończona śmiechem, śpiew duchów, muzyka i pieśń Skierki, melodie weselne, tentent koni Kirkora, gra dzwonów, polowanie, bitwy — wszystko to predestynuje Balladynę dla przeróbki dźwiękowej.

A jak wspaniale zrealizowaćby można burzę (podczas pobytu Kirkora w celi pustelnika), granie trąb, szum chorągwi na wietrze i wreszcie moment kulminacyjny: trzask gromu, który zabija Balladynę!

Chciałabym jeszcze podkreślić, że temat „fantastyczny” nie był jeszcze wykorzystany przez nasze wytwórnie.

„Krystyna”, Radom.

Tajemnicze morderstwo

przeszkodą na drodze sławy

Mabel Norman

Samotna śmierć „gwiazdy” w sanatorium

Pisma codzienne poświęciły ostatnio wiele miejsca historii życia i śmierci słynnej niegdyś artystki filmowej — Mabel Norman. Dwa tajemnicze morderstwa (zbrodniarzy dotychczas nie odnaleziono) rzuciły cień podejrzania na piękną Mabel. Pod ciężarem podejrzeń załamała się świetna kariera znanej aktorki.

Złoty promień powodzenia znikł, szare, bezbarwne życie złamało organizm — i oto niedawno zmarła na gruźlicę w sanatorium w Mourverille w zupełnym opuszczeniu i samotności ta, która mogła być bożyszczem świata.

Oto kilka szczegółów z jej życia: Już w dzieciństwie okazywała Mabel Norman nieprzeciętne zdolności do rysunków i malarstwa. Kiepskie warunki finansowe, w jakich żyła nie pozwalały jej się kształcić. Żądza wiedzy popycha ją do ryzykownego kroku — Mabel zostaje modelką. Wkrótce potem poznała inną modelkę — dziś gwiazdę ekranu — Alice Joyce. Ponieważ pozowanie nie dawało dużych dochodów, przyjaciółki zgłaszały się do jednej z amerykańskich wytwórni, oferując usługi w charakterze... statystek.

Tu spotyka czlowieka, którego filmowcy nazywali „poławiaczem gwiazd” — Mack Sennets.

Mack Sennet angażuje Mabel do

szeregu tak zwanych Keystone Comedies. Partnerami jej są Roscoe Fatty — Arbuckle (poprostu „Fatty-grubasek”), Chester Conklin i Mack Swain. Wreszcie Norman gra w wielkim filmie. Tytuł brzmi: „Historia o Charlocie i Lolocie”. Grają tu pozatem Maria Dressler i Charlie Chaplin!

Mabel zbliża się coraz bardziej ku szczytowi sławy. Angażuje ją wytwórnia Goldwyn. Gra w „Mickey-u”. „Demonie młodego miasteczka”, „Tajemniczem dziedzictwie Arabelli Flynn” i w wielu innych filmach. Teraz następuje moment przełomowy.

Zamordowano dwu znanych ludzi (producenta Wiliama Desmond — Taylora i milionera M. Courtland Dinésa) w okolicznościach, rzucających cień podejrzania na słodką Mabel. To wystarczy!

Karjera skończona! „Uczciwa” i „etyczna” Ameryka odwraca się od uwielbianej dotąd gwiazdy i zaczyna cichy bojkot...

Ostatnim etapem niezwykłego życia, stokroć bardziej tragicznego od dramatu filmowego jest samotna śmierć w sanatorium...

Tak ginie sława świata...

Chłopiec z budy wędrownego teatru

Splątane drogi kariery Gustawa Froehlicha (Dokończenie)

Ach, jakbym chętnie się z nim zamienił, jak chciałbym dziś być na jego miejscu! Nie zazdrozczę mu wysokiej gaży, tylko Ameryki, tego kraju wolności i cudownej dali, która już od tylu lat wabi mnie ku sobie... Nie zdołały tego pragnienia przytłumić nawet najpiękniejsza podróż, do Hiszpanji, Italji, Marokka. We wszystkich nas, południowych Niemcach, tkwi jakiś pęd tęsknoty w stronę nieznaną, tajemniczą dali. I wiem

napewno, że kiedyś, gdy czas mi na to pozwoli, tęsknota zmieni się w rzeczywistość, że i ja się przeprowadzę, choć na krótki czas przez tę wielką wodę.

„Wracając jednak do „Metropolisu” Lang za mało interesował się mną. Nie powinien był nowicjusza, nie umiającego się dość swobodnie obracać w atelier, zostawiać własnym siłom, nie powinien był dawać mi tej roli.

Wypadłem w niej nienaturalnie, poprostu za mało po ludzku. Nikt nie chciał mnie po tej roli przez jakiś czas angażować do filmu.

Dopiero dwa inne obrazy, które się niedługo po „Metropolisie” ukazały, przyniosły mi nowe engagement.

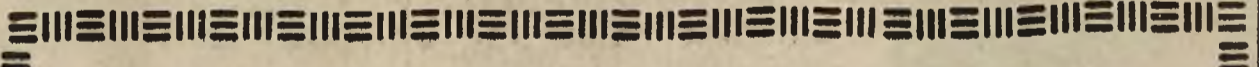
Z filmów dźwiękowych cieszę się bardzo. Gra aktora wtedy tylko może osiągnąć pełnię, gdy przyłącza się do niej możliwość wypowiedzenia się. Mimo wszystko jednak nie przestaje myśleć o powrocie na scenę.

Pyta mnie pan czy lubię sport? Właściwie nie. Trenuję wytrwale, mam nawet w domu cały gabinet gimnastyczny, traktuję jednak sport nie jako cel sam w sobie, ale jako środek do utrzymania ciała w gładkiej sprężystości. Bardzo kocham naturę i zwierzęta. Nikt mi pewnie nie uwierzy, ale przyznam się, że za swoim psem bawię się jak z najlepszym towarzyszem. Zawsze rano mówimy sobie „dzieńdobry”. Ponieważ jednak on nie może mówić, a ja mogę szczebrać, więc szczekamy obydwa na powitanie. Potem dokonale się bawimy razem, wyracając po podłodze koziołki!”

Mieszkanie Froehlicha urządzone jest bardzo poprostu. W każdym sprzecznie widać pewną celowość, praktyczne zastosowanie ozdób. Ani jednego obrazu.

Ale z drobiazgami domowego gospodarstwa nie jest zupełnie w porządku. Łyżeczki są tylko dwie i to do herbaty, ale i czarna kawa można także niemi zamieszać.

„Pyta pan o kobiety? Ciągle się kocham, tylko obiekt mej miłości zmienia się mniej więcej co pół roku. Przez ten czas jednak jestem wierny, wierny jak złoto. A ty? Boże, cóż można powiedzieć o typie przy takiej rozmaitości. Każdy typ może mi się podobać. Każda kobieta może mieć szansę. I pani także, kochana Czytelniczko!”

Wszyscy spieszą do kina

HOLLYWOOD

BO HOLLYWOOD TO

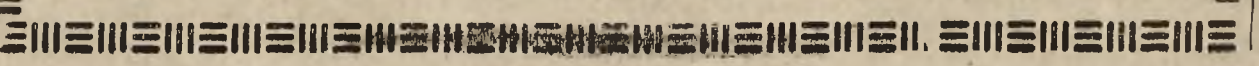
NAJWYTWORNIEJSZE I NAJELEGANTSZE KINO STOLICY

Doborowa orkiestra. Na scenie wspaniała rewja. Sala dobrze ogrzana.

Poza doskonałym programem atrakcje na scenie!

HOLLYWOOD, WARSZAWA, HOŻA 29,

róg Marszałkowskiej.

Film na szerokim świecie. Ostatnie wiadomości

AMERYKA.

W najbliższych dniach ma się odbyć w jednym z kinoteatrów Hollywoodu sensacyjna premiera. Ma być wyświetany film w 100% kolorowy, 100% mówiony i przestrzenny. Obraz ten p. t. „Szczęśliwe dni” — jest podobno — „ostatnim krzykiem” techniki kinematograficznej.

Trzech potentatów finansowych Ameryki, właściciel kinoteatru „Roxy” w Nowym Jorku (największy kinoteatr świata), National Broadcasting i RKO (Radio Keibt Orpheum) mają założyć wielkie konsorcjum celem eksploatacji... telewizji!

Myszą o połączeniu tego wynalazku z filmem kolorowym.

Charlie Chaplin nie będzie mówił! W jego pierwszym dźwiękowym filmie p. t. „Światła miasta” będą tylko śpiewane pieśni.

Norma Shearer kończy swój ostatni film dla Metro-Goldwyn-Mayer. Opuści więc już wkrótce firmę, w której pracowała przez siedm lat... Wedle wszelkiego prawdopodobieństwa zostanie zaangażowana przez jedną z wytwórni angielskich.

„Ach ta wdowa!” — oto tytuł najnowszej obrazu Glorji Swanson. Będzie to lekka, pełna finetki komedia.

Żona Al Jolsoma, słynna tancerka kabaretowa, Ruby Keeler (wi-

dzieliśmy ją w Warszawie w „Fox Movietone 1929”) będzie partnerką męża w najbliższym jego filmie.

NIEMCY.

„Odmalezony ptak” — oto tytuł nowego scenariusza Hansa Heinsa Ewersa. Obsadę tego filmu stanowią Camilla Horn, Paweł Wegener, Franz Lederer, Clyfford, Mac Lagen i Eliza ia Porta. Reżyserować będzie W Hoffman-Hammisch.

„Krótkomontażowe” filmy dźwiękowe mają obecnie wielkie powodzenie w Niemczech. Reż. Fritz Kaufman ma nakręcić całą serię takich obrazów z Georgem Alexanderm i Siegfriedem Arno, dla firmy „Bilton”.

FRANCJA.

Jeden z najbardziej znanych reżyserów francuskich, Maurice Keroul ma zrealizować w najbliższym czasie film nader oryginalny. Ma to być obraz świata oglądany oczyma pesymisty. Plenery będą nakręcane na ostatnich — jakie się jeszcze zachowały — fortyfikacjach Paryża.

Abel Gance kończy już atelierowe zdjęcia do „Końca świata”. Jeszcze w tym miesiącu opuści studio wraz ze swymi współpracownikami. W kwietniu nakręci jeszcze zdjęcia w dekoracjach plenerowych, przedstawiających dawny Montmartre.

NASZE KUPONY ULGOWE

„KURJER FILMOWY”

KUPON ULGOWY
do kina dźwiękowego
„Tęcza” (Przejazd 9)
na wszystkie dni i seanse
za wyjątkiem niedziel i świąt.
Za okazaniem tego kuponu
kasa kina wyda 2 bilety
po 2 zł.

Ważny od dnia 24.III do 29.III.

„KURJER FILMOWY”

KUPON ULGOWY
do kina „Casino”
na wszystkie dni i seanse za
wyjątkiem niedziel.
Za okazaniem tego kuponu
kasa kina wyda 2 bilety
po 2 zł.

Ważny od dnia 24.III do 29.III.

„KURJER FILMOWY”

KUPON ULGOWY
do kina „Wisła”
na wszystkie dni (w niedzielę do
godz. 5-ej).
Za okazaniem tego kuponu kasa
Kina wyda 2 bilety po 1 zł.
Ważny od dnia 24.III do 29.III.

„KURJER FILMOWY”

KUPON ULGOWY
do kina „Pan”
na wszystkie dni o g. 6 i 10-ej z
wyjątkiem niedziel i świąt.
Za okazaniem tego kuponu kasa
Kina wyda 2 bilety po 2 zł.
Ważny od dnia 24.III do 29.III.

„KURJER FILMOWY”

KUPON ULGOWY
do kina „Akropolis”
(Nowy Świat 61)
na wszystkie dni i seanse za
wyjątkiem niedziel i świąt.
Za okazaniem tego kuponu
kasa kina wyda 2 bilety po
1.50 zł.

Ważny od dnia 24.III do 29.III.

„KURJER FILMOWY”

KUPON ULGOWY
do Kina
„COLOSEUM”
upoważniający do nabycia 2-ch
biletów ulgowych à zł. 1.50 na
parter na obraz
„Dusze w niewoli”
z Solskim w roli głównej.
Kupon wyciąć i przedstawić w
kasie.

Ważny od dnia 24.III do 29.III.

„KURJER FILMOWY”

KUPON ULGOWY
do kina „Hollywood”
na wszystkie dni o godz. 6
i 10-ej.
Za okazaniem tego kuponu
kasa kina wyda 2 bilety
po 2 zł.

Ważny od dnia 24.III do 29.III.

„KURJER FILMOWY”

KUPON ULGOWY
do kina „Mewa” (Hoża 38)
na wszystkie dni i seanse.
Za okazaniem tego kuponu
kasa kina wyda 2 bilety po
1.50 zł.

Ważny od dnia 24.III do 29.III.

„KURJER FILMOWY”

KUPON ULGOWY
do kina „Sokół”
(Marszałkowska 69)
na wszystkie miejsca, wszystkie
dni i seanse.
Za okazaniem tego kuponu
kasa kina wyda 2 bilety po
1.20 zł.

Ważny od dnia 24.III do 29.III.

„KURJER FILMOWY”

KUPON ULGOWY
do kina „Muza”
(Mokotowska 73)
na wszystkie dni i seanse.
Za okazaniem tego kuponu
kasa kina wyda 2 bilety po
2 zł.

Ważny od dnia 24.III do 29.III.

„KURJER FILMOWY”

KUPON ULGOWY
do Kina
„APOLLO”
upoważniający do nabycia 2-ch
biletów ulgowych à 2 zł. na
parter.
Na wszystkie dni oprócz sobót,
niedziel i świąt.
Ważny od dn. 23 do 30 marca.

„KURJER FILMOWY”

KUPON ULGOWY
do kina „Capitol”
na wszystkie dni o g. 6 i 10-ej z
wyjątkiem niedziel i świąt.
Za okazaniem tego kuponu kasa
Kina wyda 2 bilety po 2 zł.
Ważny od dnia 24.III do 29.III.

Kupony prowincjonalne

„KURJER FILMOWY”

KUPON ULGOWY
do kina „Casino w Piotrkowie”
na wszystkie dni.
Za okazaniem tego kuponu kasa
Kina wyda 2 bilety po 1 zł.
Ważny od dnia 24.III do 29.III.

„KURJER FILMOWY”

KUPON ULGOWY
do Kina
„OAZA” we Lwowie
na wszystkie dni z wyjątkiem
sobót i niedziel.
Za okazaniem kuponu kasa kina
wyda 2 bilety à 1 zł.
Ważny od dnia 23.III do 30.III.

„KURJER FILMOWY”

KUPON ULGOWY
do Kina
„STYLOWY” we Lwowie
na wszystkie dni z wyjątkiem
sobót, niedziel i świąt
Za okazaniem kuponu kasa kina
wyda 2 bilety à 1.20 gr. na
balkon, à 1.00 rezerwowe oraz
à 80 gr. — I. miejsca.
Ważny od dnia 24.III do 29.III.

AFISZE, PROGRAMY KINOWE,
ULOTKI REKLAMOWE I PROPAGANDOWE,
TANIO, SZYBKO
I ARTYSTYCZNIE WYKONUJĄ

SP. AKC. ŚLĄSKIE ZAKŁADY GRAFICZNE
I WYD „POLONIA” W KATOWICACH

ul. Sobieskiego 11.

POLSKĄ MOWĘ, ŚPIEW i MUZYKĘ USŁYSZYMY
Z EKRANU W PIERWSZYM KRAJOWYM FILMIE
DŹWIĘKOWYM PRODUKCJI TOW. FILM. „HEROS” p. t.

„Moralność pani Dulskiej”

Dramat erotyczny i obyczajowy, osnuty na popularnej sztuce GABRYELI ZAPOLSKIEJ.

Scenariusz: . . . . . B. NEWOLIN i B. LAND
Reżyserja: . . . . . B. NEWOLIN
Kierownictwo produkcji: B. LAND
Organizacja zdjęć dźwiękowych: B. LAND, M. FLANZOWA,
L. FRITSCHÉ

Kierownictwo literackie: . . . . . KAZIMIERZ CZYŻOWSKI
Kierownictwo artystyczne: . . . . . WINCENTY DRABIK
Przy aparacie: . . . . . GIOVANNI VIT Trotti

GRAJĄ, MÓWIĄ
i ŚPIEWAJĄ:

Dela I. Ipińska, Marta Flanzowa, Zofja
Batycka, Hanka Daszyńska, Marja Cha-
veau, Ludwik Fritsche, Tadeusz Weso-
łowski, Lubicz-Lisowski, Dymsza i Inni.

GRAJĄ, MÓWIĄ
i ŚPIEWAJĄ:

Oryginalne motywy i kierownictwo muzyczne znanego kompozytora Ludomira Różyckiego.
Śpiewy chóralne w wykonaniu chórów Kazury i Lachmana
Śpiewy solowe: Wiktor Brègy z Opery Warszawskiej i Stefanja Różycka.
Muzyka w wykonaniu specjalnego zespołu artystów-muzyków Filharmonji Warszawskiej pod batatą Bronisława Szulca.
Zdjęcia dźwiękowe: Tow. „SYRENA-RECORD” w Warszawie.

PREMJERA WKRÓTCE.

Los Angeles — miasto aniołów

150-letnia historia stolicy filmu

W epoce kiedy „nuestra Señora la Reina de los Angeles”, czyli miasto, poświęcone Królowej Anielskiej, zostało założone — t. j. 4 września 1781 r. — wśród kolonistów znajdował się 1 Europejczyk, 72 hiszpańskich Amerykanów, 7 Indian, 22 Mularów i 39 Metysów (Hiszpanów półkrwi).

Ci pierwotni mieszkańcy wybrzeża kalifornijskiego, rycerzcy szlachcice, ponieważ honorowi korsarze, żyli cicho i spokojnie w tych rajskich oazach, pachnących migdałami i storczykami.

Cała litanja wszystkich świętych patronowała temu wybrzeżu.

Nazwy tych miejscowości do dziś dzień jeszcze dają świadectwo wielkiej pobożności Hiszpanów. Oto one: S. Jose, S. Diego, S. Barbara, S. Monica, S. Francisco, S. Ramon, S. Clara, S. Rafael, S. Pedro, S. Pablo, S. Catalina, S. Juan, S. Luis, S. Lucia, S. Antonio, S. Cruz i tak dalej, skończywszy jak w litanji na „aniołach”, — Los Angeles.

Dziwna rzecz, że właśnie w mieście aniołów zaczęła kwitnąć ta roślina, która miała nie bawem rozrósć się we wspania-

łe i cieniste drzewo kinematografii. Bo, oto z tych śladów pierwotnych na wybrzeżu kalifornijskim, nie pozostało nic.

W r. 1846 gen. Premont zatknął gwiazdzistą flagę Stanów Zje-

dnoczonych nad garstką chafuplinianych.

Już w r. 1860 liczba mieszkańców dosięgła 4 tysięcy, a w r. 1930 wynosiła równo 2 miliony. Ten oszałamiający rozwój Los Angeles stał się nawet czemś niewiarygodnym dla samych mieszkańców Stanów. Naiwni tylko wyobrażają sobie, że gdzieś w Beverly Hills, czy Hollywood, t. j. na przedmieściach Los Angeles przed willą D. Fairbanka staje auto Normy Talmadge, przybywającej na herbatkę do „słodkiej Mary” i „wielkiego Douga”. Naprawdę zaś

Los Angeles zajmuje przestrzeń większą od Londynu, a wiele gwiazd nie zna się z sobą osobście.

Widzą się coprawda czasem na jakichś ważnych premierach filmowych lub na ważnych wyścigach i walkach bokserskich, lecz nigdy ze sobą prawie nie rozmawiają.

Tak to w ciągu 150 lat wykwitła niespodziewana, zadziwiająca i niezwykła karjera

miasta aniołów,

którego założyciele nie przypuszczali, że historia obdarzy je innym zgoła mianem:

stolicy filmu.

Scena miłosna z doskonałego filmu dźwiękowego „Biały szatan” (Hadzi - Murat). Na zdjęciu przepiękna Betty Ammann i Iwan Mozzuchin.

W końcu marca

Premjera „Sztabskapitana Gubaniewa”

WSZYSCY CZYTELNICY
„KURJERA FILMOWEGO”
BIORĄ UDZIAŁ W ANKIECIE
p. n. „FILM DŹWIĘKOWY,
CZY NIEMY?”

Dowiadujemy się, że premjera nowego filmu polskiego „Sztabskapitan Gubaniew” odbędzie się już w końcu marca. Ponieważ poza kilkoma wzmiankami żadne, bardziej szczegółowe wiadomości o tym obra-

zie nie dotarły do szerszego ogółu przeto nic dziwnego, że „Sztabskapitan Gubaniew” otoczony jest tajemnicą.

„Sztabskapitan Gubaniew” jest filmem o podłożu historycznym, malującym prześladowania unitów w Polsce.

Realizator p. Tadeusz Chrzanowski nie jest nowicjuszem w dziedzinie filmu. Ma za sobą cały szereg prac i długoletnie doświadczenie.

A kto gra w tym filmie? Tu wymienić należy przede wszystkim: p. Lili Lianę, artystkę o nieprzeciętnych warunkach zewnętrznych. P. Lili Liana debutowała w kraju parę lat temu, poczem grała w kilku obrazach europejskiej i amerykańskiej produkcji. Pozatem debiutuje cały szereg sił nowych. Reżyser Chrzanowski starał się o dobór typów. Tu wymienić trzeba: Bogdana Gielskiego, bardzo pracowitego aktora, E. Nebła, jako kapitana Gubaniewa (świetny czarny charakter) i w inn. „Starą gwardję” reprezentują: p. Adolf Dymśa i Paweł Owerflo. Dymśa wystąpi w „Gubaniewie” poraz pierwszy roli dramatycznej. Będzie mordercą Gubaniewa, a zabije go w obronie bohaterki filmu — p. Lili Liany.

Wielką niespodzianką będą

stanowiły zdjęcia dokonane przez Stanisława Witkiewicza, zapowiadającego się na znakomitą siłę techniczną. Ścisła współpraca reżysera z operatorem (co u nas należy do rzadkości) dała wspaniałe owoce.

POKAZ „RIO - RITY”.
W sali kinoteatru „Splendid” odbył się pokaz filmu dźwiękowego „Rio - Rita” z Bebe Daniels.
„Odkładając obszerną ocenę do jednego z najbliższych numerów, ograniczymy się narazie do stwierdzenia, że „Rio - Rita” jest, naszym zdaniem, najdoskonalszym z dotychczasowych filmów z punktu widzenia dźwiękowego.

Uroczą Lili Liana, bohaterka nowego polskiego obrazu historycznego „Sztabskapitan Gubaniew” reż. T. Chrzanowskiego.

Doskonały typ prześladowanego chłopca unickiego w nowym polskim filmie „Sztabskapitan Gubaniew”, realizacji T. Chrzanowskiego.

„KURJER
FILMOWY”
KUPON PLEBISCYTOWY

Imię i nazwisko _____

Adres _____